

Tímár Árpád

KÖSZÖNTŐ

Kedves Istvánka!

Ha nagyon emelkedetten akarnám kezdeni a köszöntést, akkor azt a klasszikus sort idézném, hogy: „Az emberélet útjának felén...”. De ez nem jó ide. Legyünk realisták. Hatvan éves lettél, utadnak immár kétharmadához értél. Nagy út, rengeteg munka, hatalmas – vállalt, s részben titkolt – életmű áll mögötted.

Az előtted álló harmadot már biztosan nem tudom majd végigkísérni, de a középső szakaszt elég szoros közelségben éltük meg. Ismeretségünk – s remélem, joggal mondhatom – barátságunk jó harminc évre tekinthet vissza. Bizonyára volt valami – a világról, s körülményeinkről alkotott nagyon hasonló véleményünkön kívül –, ami közel hozott minket egymáshoz. Vonzódtunk például a „szent öregekhez”. (A terminus technicus a Te találmányod.) Én ezt rég s nemrég megholtak szövegeinek gondozásában éltem ki, neked azonban jutott bőven az élőkől is. Megbecsülést, tiszteletet sugárzó közeledésedet szeretettel viszonzták, nem egy közülük atyai barátoddá is vált. Többségük – koruknál fogva – örökre távozott már, de még örülhetsz élőknak is, s készülhetsz arra, hogy lassan-lassan Te is a „szent öregek” sorába fogsz tartozni.

Nyilván az is közös, hogy szerettünk adattárakban, kéziratárakban keresni-kutatni, a könyvtárakban régi újságokat olvasni, még mikrofilmen is, vonzódtunk az igazi dokumentumok világához, becsültük a régi fotókat, leveleket, kéziratokat, örültünk minden apró ténynek, adaléknak, ami új ismeretekhez, új összefüggésekhez vezetett. Volt bennünk valamiféle „vadász-szenvedély”. Jó dolog találni olyan újságot, folyóiratot, cikket vagy szerzőt, amit s akit eddig senki nem idézett, nem használt fel tudományos munkája során.

Többször dolgoztunk, publikáltunk is együtt, összeszedtük több évjártat művészettörténeti bibliográfiáját, még egy születésnap-i köszöntő cikket is írtunk együtt. (Sajnos befejezetlen, abbamaradt közös munkánk is van, ami persze semmiképp sem a Te hibád.)

A filológiai munka minden ágát-bogát sikerrel műveltél. Legendássá vált bibliográfia-készítő tevékenységeden kívül a szöveggondozás és szerkesztés legnehezebb feladataival is sikeresen megbirkóztál. Ezt sok száz oldalnyi Mednyánszky-kézírás kiolvasása, vagy a Zádor Annával készített tucatnyi hangfelvétel olvasható szöveggé formálása ugyanúgy bizonyítja, mint számos katalógus, emlékkönyv vagy köszöntő kötet jegyzetanyagának, kép- és irodalomjegyzékének rendbetétele. Zömük természetesen a műemlékvédelem témakörében született, de jutott belőlük az Iparművészeti Múzeum és a Magyar Nemzeti Galéria katalógusaiba is. Sok-sok névtelenül végzett szerkesztői munka után ma már két folyóirat is büszkén hirdeti impresszumában, hogy szerkeszti Bardoly István.

Az is hamarosan kiderült, hogy jól tudsz szervezni, embereket mozgósítani egy-egy feladat közös megoldására. Ki tudná megmondani, hány telefon, hány levél kellett például ahhoz, hogy a sok és sokféle szerző kéziratából a *Frakkok* első körben három (végül öt) kötete végül összeálljon. (S persze mennyi munka, hogy kielégítő életrajz s egységes bibliográfia is legyen a Markója Csilla szerkesztette cikkek mellett!)

Szerénységed, túlzott önkritikád sokáig magakadályozott abban, hogy nyilvános előadásra, dokumentumokon túllépő önálló tanulmányok publikálására vállalkozzál. Ezt az akadályt is leküzdötted, s ma már a szakma egyenjogú, egyenrangú szerzőjeként tekint Rád mindenki, aki írásaidat haszonnal forgatja.

Többször utaltál rá, hogy a tisztességes, szorgalmas munka szeretetét, belső igényét szüleid példája nyomán tetted magadévá. Minden, amit elértél, valóban ebből fakadt: kitartó, szorgalmas munkád eredménye. Szakmai tekintélyed megszerzésében, a hivatali ranglétrán való komótos előrehaladásodban semmiféle szakmán kívüli tényező nem játszott szerepet. A munka, a megoldandó feladat érdekelt, s ha nem adtak eleget mások, mindig találtál magadnak olyat, amely hasznos – sőt közhasznú – s egyben kedvedre való.

Bizonyosan van Benned valamilyen különleges kisugárzás, amely vonzza közeledbe az embereket. A személyeknek, sőt a jó ügyeknek is szóló önzetlen segítőkészség, tudásod, tapasztalataid hivalkodásmentes felkínálása mindenkinek, akinek szüksége volt rá, sok lekötelezett kollégát, barátot, tisztelőt gyűjtött köréd. Pótolhatatlan bibliográfiai adataidra, s nem kevésbé ötleteidre, tanácsaidra, baráti kritikára s kiváló tanulmányaidra a következő években is nagy szüksége lesz mindnyájunknak.

Isten éltesen sokáig!

Bardoly István könyveket hoz a Művészettörténeti Kutatóintézetbe, 2011